

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIK-180/11-K

**Název právnické osoby
vykonávající činnost
školy/školského zařízení:** **Základní škola praktická a speciální Mariánské Lázně,
Vítězství 29, příspěvková organizace**

Sídlo: **Vítězství 29, 353 01 Mariánské Lázně**

IČ: **47724978**

Identifikátor: **600 066 606**

Právní forma: **Příspěvková organizace**

Zastoupená: **Mgr. Ivanou Tormovou, ředitelkou školy**

Zřizovatel: **Město Mariánské Lázně, Ruská 155,
353 01 Mariánské Lázně**

Místo inspekční činnosti: **Vítězství 29, Mariánské Lázně**

Termín inspekční činnosti: **4. - 5. dubna 2011**

Předmět inspekční činnosti

- 1. Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu základní školy speciální s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální a jeho naplnění podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
 - Školní vzdělávací programy a další vzdělávací programy - (§ 5) - školní vzdělávací programy;
 - Organizace vzdělávání - (§ 7 odst. 2) - vzdělávání podle vzdělávacích programů, (§ 16) - vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;

- Podpora rozvoje osobnosti žáků, podpora rozvoje funkční gramotnosti žáků – (§ 2 odst. 1, písm. b), e), f) a g)) - zásady a cíle vzdělávání;
 - Výsledky vzdělávání žáků a jejich hodnocení na úrovni školy - (§ 2 odst. 1 písm. g) - zásady a cíle vzdělávání.
- 2. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v oborech vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální a 79-01-B/001 Pomocná škola podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
- Rovný přístup ke vzdělávání – (§ 2 odst. 1 písm. a) a b)) - zásady a cíle vzdělávání;
 - Řízení školy a personální podmínky – (§ 10) - výroční zprávy, (§ 28 odst. 5) - údaje ze školní matriky a dokumentace školy, (§ 30) - školní řád, (§ 164) - ředitel školy; (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů) - pedagogičtí pracovníci;
 - Materiální a finanční předpoklady školy – (§ 29 odst. 1 a 2) - bezpečnost a ochrana zdraví ve školách, (§ 160 – 163) - financování škol.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny - výdejny. Základní škola vzdělává především žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), organizačně se člení na základní školu praktickou (dále ZŠP) a základní školu speciální (dále ZŠS).

Škola vzdělává v letošním školním roce ke dni inspekce 90 žáků, povolená kapacita 120 žáků je tak naplněna ze 75 %. Během posledních tří školních let došlo ve škole celkově k vzestupu žáků, k mírnému poklesu došlo v ZŠS. Ve škole jsou nově zařazeni tři žáci základní školy (ZŠ), kteří mají doporučení od speciálního pedagogického centra (SPC) ke vzdělávání v malém kolektivu. Na žádost zákonných zástupců jsou ředitelkou školy zařazeni do ZŠP se vzdělávacím programem podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Jeden žák je vzhledem ke svému postižení vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Všichni žáci jsou vzděláváni celkem v osmi třídách, z toho v pěti třídách ZŠP s jedním oddělením ZŠ a ve třech třídách ZŠS.

Školní družina (ŠD) má jedno oddělení, ve kterém je zapsáno 16 žáků z toho 2 žáci ze ZŠS. Stravování žáků škola zajišťuje prostřednictvím místní základní školy, ze které jsou žákům obědy dováženy.

Ve škole se s žáky pracuje podle čtyř vzdělávacích programů včetně vzdělávacího programu pro ŠD. V **ZŠP** v 1. - 9. ročníku jsou žáci vzděláváni podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání **pro žáky s lehkým mentálním postižením** (ŠVP LMP) „Pestrá škola“, z toho 14 žáků má na žádost zákonných zástupců a vzhledem ke svému postižení a výsledkům vzdělávání zpracován IVP, který je pravidelně konzultován se SPC.

Od letošního školního roku probíhá vzdělávání tří žáků podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (ŠVP ZV) Pestrobarevná škola, který je zpracovaný podle RVP ZV.

Žáci se **středně těžkým mentálním postižením** se vzdělávají od letošního školního roku podle školního vzdělávacího programu pro **ZŠS** (ŠVP) „Duhová škola“. **V ZŠS je vzděláváno** 14 žáků, z toho 3 žáci jsou aktuálně zařazeni do ZŠS na diagnostický pobyt.

V těchto třídách se vzdělává 11 žáků podle IVP. V ZŠS je zařazena jedna žákyně s hlubokým mentálním postižením, která je na základě doporučení SPC vzdělávána individuálně 1 hodinu týdně podle IVP, který je zpracován v souladu s Rehabilitačním vzdělávacím programem pomocná škola čj. 15988/2003-24.

V ZŠS se nevzdělávají pouze žáci se středním mentálním postižením, ale i žáci autističtí. Jejich hlavní oporou ve vzdělání je strukturovaná forma učení. Tato forma výuky je využívána i pro ostatní žáky a je pro ně velkým přínosem. Daný program se škole daří realizovat.

ŠVP ZŠS je k dispozici na internetových stránkách školy a zveřejněn je ve vstupních prostorách školy.

Ve škole je celkem 20 zaměstnanců, z toho 15 pedagogických pracovníků včetně ředitelky a její zástupkyně, tři asistentů pedagoga a jedné vychovatelky ŠD. Pedagogický sbor je stabilní.

V ZŠS působí tři učitelky, z toho dvě jsou odborně kvalifikované a jedna v letošním školním roce zahájila vysokoškolské studium. Tři asistentky pedagoga jsou kvalifikované. V jedné ze tříd pracuje i osobní asistentka, která není zaměstnancem školy a její služby zprostředkovávají rodiče žákyně.

Škola každoročně ve prospěch vzdělávání žáků doplňuje vybavení tříd, odborných učeben, postupně opravuje a rekonstruuje vnitřní prostory. Třídy ZŠS jsou vybaveny novými výškově stavitelnými lavicemi a lavicemi pro tělesně postižené žáky. Vybavení učebními pomůckami je dostatečné, umožňuje realizaci uváděných vzdělávacích programů.

V letošním školním roce získala škola sponzorské dary na nákup učebních pomůcek pro ZŠS k aktivizaci čtení a psaní, pro rozvoj komunikace. Dále byly zakoupeny pomůcky na rozvoj hrubé i jemné motoriky. Celá škola je vybavena moderními jednomístnými výškově stavitelnými lavicemi, novými keramickými tabulemi a moderním barevným nábytkem. Škola má ve své správě i nově zrekonstruované víceúčelové dětské hřiště. Žáci ZŠS mají k dispozici jízdní kola pro praktický nácvik bezpečného chování.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o své vzdělávací nabídce způsobem dostupným všem uchazečům. Využívá k tomu internetové stránky (www.zsspec-ml.cz), místní tisk a kabelovou televizi. Spolupracuje také s ostatními základními školami ve městě např. při pořádání přátelských sportovních utkání či kulturních akcí. O možnostech vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se rodiče dozvídají také prostřednictvím školských poradenských zařízení. Žáci jsou přijímáni v průběhu celého školního roku v souladu s právním předpisem, na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu rodičů. Někteří absolventi ZŠS pokračují ve vzdělávání v praktické škole, někteří zůstávají doma. Ve městě nemají možnost uplatnění např. v chráněných dílnách.

Škola se zaměřuje na osvětovou činnost. Pro rodiče organizuje setkání s pracovníky SPC, jejichž smyslem je řešení otázek vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Za sledované období tří let nebyla na činnost ZŠS ze strany rodičů podána žádná písemná stížnost.

Koncepční záměry v ZŠS jsou vedením školy směřovány zejména ke zkvalitňování a modernizaci materiálního vybavení a podpoře dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti speciální pedagogiky. Podle vlastního hodnocení školy zatím chybí odborník pro ZŠS k zajištění reedukace narušených funkcí řeči. Kontakt s pracovišti zaměřenými na nápravu poruch řeči si rodiče zajišťují sami.

Učební plány jsou v souladu s RVP ZŠS. Disponibilní hodiny škola využívá k rozšíření povinné výuky na prvním stupni v předmětu matematika, na druhém stupni v předmětech matematika, český jazyk a pracovní výchova. Do vzdělávacího programu je zahrnuta výuka plavání. Vzdělávací nabídku doplňují projekty zaměřené na ochranu životního prostředí, výchovu ke zdraví a bezpečnost žáků (např. Příroda a my, Moje zdraví, Bezpečnost na cestách, Čtvero ročních období). Žáci prezentují svoje práce na různých výstavách ve městě a v okolí, pořádají besídky a účastní se různých sportovních akcí, výletů a exkurzí. Žáci se podle svého zájmu a schopností zapojují do různých kroužků (např. výtvarný, komunikace, keramický, pohybových her). Škola těmito nadstandardními aktivitami vhodně podporuje rozvoj sociální gramotnosti žáků.

Kompenzace, reedukace a rehabilitace speciálních vzdělávacích potřeb žáků probíhá formou individuální nebo skupinové péče. Nízký počet žáků ve třídách a zajištění služeb asistentek pedagoga umožňují výrazný individuální přístup. Učitelky většinou využívaly mezipředmětové souvislosti a dosavadní znalosti a zkušenosti žáků. Zadávanými úkoly a činnostmi byly prakticky rozvíjeny především komunikační dovednosti, sluchová a zraková paměť a pozornost. V jedné ze sledovaných hodin však nebyly voleny adekvátní a přiměřené metody ve vztahu ke speciálním vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků. Frontální výuka s výhradním využitím interaktivní tabule byla pro žáky různých ročníků a na různém stupni rozvoje náročná, chyběl individuální přístup deklarovaný v ŠVP.

Učitelky a asistentky pedagoga tvoří spolupracující týmy, vzájemně se doplňují a snaží se žákům vytvářet vhodné podmínky k překonávání překážek plynoucích z jejich postižení. Vzdělávání je zaměřeno zejména na rozvoj komunikačních dovedností, pohybové samostatnosti, sebeobsluhy a soběstačnosti. Žáci měli příležitosti k získávání základů informační gramotnosti, projevovali samostatnost při práci s interaktivní tabulí.

Hodnocení výsledků vzdělávání probíhá na základě stanovených kritérií a zásad, které jsou součástí ŠVP. Klidné prostředí a přizpůsobený časový rozvrh žákům poskytují pocit bezpečí a umožňují jejich koncentraci na školní práci. Hodnocení žáků bylo zpravidla pozitivní, škola často využívá motivaci žáků pochvalou.

Při zpracování IVP škola vychází ze ŠVP a z diagnostiky školských poradenských zařízení. Do tvorby a hodnocení IVP se snaží zapojovat také rodiče. Vzdělávání žáků učitelky pravidelně vyhodnocují s ohledem na jejich individuální schopnosti a dovednosti a výsledky dokumentují v portfoliích.

Škola vytváří prostor pro oboustrannou spolupráci se zákonnými zástupci žáků a vhodné podmínky pro činnost školské rady. Výchovná poradkyně spolupracuje s odborníky ze speciálně pedagogického centra v Karlových Varech a podle potřeby s orgánem sociálně právní ochrany dětí. Úspěšná je i spolupráce s ostatními školami v okrese a v kraji se stejným zaměřením.

Program primární prevence je celkově zaměřen na zlepšování klimatu ve třídách a na podporu zdravého životního stylu. Nabídkou zájmových aktivit se škola snaží předcházet rizikovému chování žáků. Snaží se navazovat účinnější spolupráci s rodinami s nižším sociálním a kulturním uvědoměním. Škola v rámci svého Minimálního programu prevence opakovaně organizuje mnoho zájmových kroužků, během letošního školního roku jich je organizováno 11 v časové dotaci 14 hodin týdně. Všechny tyto kroužky jsou zajištěny pedagogickými pracovníky školy.

Škola má zpracovanou strategii pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ZŠS. Průběžně hodnotí činnost žáků v hodinách, využívá sebehodnocení, učitelky vedou průběžně záznamy o rozvoji žáků a jejich výsledcích, zakládají portfolia. Vstřícné klima a motivační hodnocení podporuje úspěšnost žáků. Svými pracemi se podílejí na výzdobě školy, svými výsledky se prezentují na výstavách ve městě i okolí.

V posledních třech školních letech došlo ve škole celkem k 30 školním úrazům. Počty školních úrazů v jednotlivých školních letech značně kolísají. Je to způsobeno především nejednotnou metodikou při zapisování do knihy úrazů. Metodika byla v době konání inspekce sjednocena, ředitelka školy poučila zaměstnance o pravidlech zapisování školních úrazů. Žáci jsou seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví pravidelně dle stanoveného časového harmonogramu.

Pro podporu realizace ŠVP se škola v hodnoceném období zapojila do mnoha rozvojových projektů. V současné době škola obdržela finanční prostředky z projektu EU Peníze školám. Tyto prostředky využívá na tvorbu digitálních učebních materiálů, vzdělávání pedagogů v oblasti ICT a v metodách výuky směřujících k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti žáků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Školní matrika a další dokumentace ZŠS je vedena v souladu s právními předpisy. Výuka v těchto třídách probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty.

ŠVP ZŠS je v souladu s RVP ZŠS a školským zákonem. V průběhu inspekce ředitelka upřesnila učební plán tak, aby bylo zřejmé využití disponibilních hodin. Cílem ŠVP je poskytnout žákům elementární vědomosti, vytvářet dovednosti a návyky pro praktický život a začlenění do společnosti v rámci postižení.

ŠVP ŠD je zpracován podle ustanovení § 5 odst. 2 školského zákona. **Školní řád** je zpracován dle § 30 školského zákona.

Úroveň **řízení školy** a její organizační struktura odpovídají typu a velikosti školy. Vedoucími pracovníky jsou ředitelka a její zástupkyně. Ředitelka splňuje další kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti ředitele (funkční studium). Vedení školy nastavenou strategií vytváří na pracovišti pozitivní klima.

Pedagogická rada se zabývá problémy žáků, účinností používaných speciálních metod práce a sjednocuje se na dalších postupech vedoucích k rozvoji žáků. Projednává zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Zabývá se účinností individuálních vzdělávacích plánů a navrhuje optimální řešení. K získání podkladů pro vytvoření objektivního pohledu na školu byly využity dotazníky pro žáky, zákonné zástupce a pedagogické pracovníky. Tyto zdroje škola využila při zpracování vlastního hodnocení.

Personální předpoklady pro naplňování uváděných školních vzdělávacích programů jsou na požadované úrovni. Přínosem pro úspěšnou realizaci ŠVP je zájem pedagogických pracovníků o další vzdělávání. Ředitelka podporuje DVPP, umožňuje pedagogům účast na různých vzdělávacích akcích, z nichž některé byly organizovány přímo ve škole. Od roku 2007 je ZŠS pracovištěm pro odborné stáže absolventů vzdělávacího programu asistent pedagoga, organizovaného NIDV Karlovy Vary. DVPP je plně v souladu s potřebami školy. Získané poznatky jsou využívány v praxi.

Mezi hlavní finanční zdroje školy patří prostředky ze státního rozpočtu, ze kterých jsou hrazeny mzdy zaměstnanců a s ním spojené zákonné odvody, nákup učebnic a učebních pomůcek pro žáky a náklady na DVPP. Dalším zdrojem financování jsou provozní příspěvky od zřizovatele, jimiž škola hradí veškeré výdaje spojené s provozem školy. Škola ke svým finančním zdrojům přidává také zisky z provozování hlavní činnosti, tj. školné ve školní družině. Škola provozuje i doplňkovou činnost: pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti. Finanční prostředky získané provozováním

veškeré činnosti škola vynakládá zpětně na výdaje spojené s provozem školy. Škola využívá také sponzorských darů, jež jsou poskytovány formou jednorázových finančních příspěvků. Tyto příspěvky jsou využívány při pořádání výletů a školních i mimoškolních akcích a na nákup speciálních učebních pomůcek.

Prostory určené pro vzdělávání v základní škole praktické a speciální odpovídají právním předpisům. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků a zaměstnanců škola zajišťuje ve spolupráci s odborně způsobilou osobou, pravidelně provádí kontroly stavu zajištění bezpečného prostředí.

Závěry, celkové hodnocení školy

1. Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do školského rejstříku.
2. Prostorové a materiální podmínky umožňují naplňování záměrů stanovených v ŠVP.
3. Předpoklady pro vzdělávání žáků se středně těžkým postižením jsou na požadované úrovni. Škola sleduje efektivitu a úspěšnost systémů v oblasti bezpečnosti a prevence rizikového chování.
4. Výsledky vzdělávání jsou i přes dílčí nedostatky v organizaci výuky na požadované úrovni. Škola sleduje a hodnotí úspěšnost svých žáků pravidelně. Respektuje vzdělávací potřeby jednotlivců.
5. Vedení školy účelně využívá k zabezpečení realizace školních vzdělávacích programů všechny dostupné finanční zdroje.
6. Partnerství je cílevědomé a prospěšné s pozitivním dopadem na chod školy a rozvoj osobnosti žáka.
7. Způsob výuky podpořený speciálními pedagogickými metodami a relaxačními technikami poskytoval velký prostor pro rozvíjení funkční gramotnosti žáků vedoucích k dosahování požadovaných klíčových kompetencí s ohledem na typ jejich postižení.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Podle ustanovení § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy:

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Alena Rájová, školní inspektorka	vr.....
Bc. Eliška Friedrichová, kontrolní pracovnice	vr.....
Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka	vr.....

V Karlových Varech dne 11. dubna 2011

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Mariánských Lázních dne 3. května 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Ivana Tormová, ředitelka školy	vr.....

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.